

INDIVIDUEEL KWALITEITSHANDBOEK NATUURBEHEER

LANDGOED DE BERKT

*TOTAAL HERZIEN
VERSIE 3: JUNI 2023*

Luchtfoto van Leon van de Berg, 2018

1. Algemeen persoonlijke inleiding

Landgoed De Berkt is particulier bezit, in eigendom van de familie De Laat.

Het landgoed ligt in de provincie Noord-Brabant, in de gemeente Bernheze, Kasteellaan 1.

Het landgoed ligt op een uitloper van een hoger gelegen zandrug waarop in vroeger tijden de Vinkelstraat is aangelegd vanuit Heesch naar Vinkel.

Oorspronkelijk waren het zogenaamde lager gelegen natte 'broekgronden' in de overgang naar westelijk gelegen moerasgebieden tussen Vinkel en Geffen.

Het gebied wordt al in diverse bronnen in het Stads Archief van 's-Hertogenbosch, in de zgn. Bossche Protocollen, genoemd vanaf 1382 als Berckt, de gemeijnte van Hees, gelegen tussen Soghel en Monicksvinkel. Bossche Heeren waren hier actief met ontginningen op de omringende hogere gronden.

Serieuze ontginningsplannen op Berkt vonden plaats vanaf eind 1700 als de familie Linsen, katoenbaronnen uit Grave, woeste gronden op Berkt gaan aankopen om te ontginnen voor de landbouw. Joannes Linsen, 'de Jonge' is begin 1800 de stichter van het landgoed "De Berkt", waarvan het landhuis in 1832 in het nieuwe kadaster als '**Kasteel**' wordt ingeschreven. In de tijd van Joannes Linsen is het landgoed verder uitgebreid en is het bezit in 1836 totaal 111 hectare groot, waaronder een sterrenbos, Engels bos.

Vanuit diverse bestuursfuncties in Bataafs Brabant komt Linsen in 1810 in het nieuwe provinciale bestuur en wordt gedeputeerde voor de landbouw en blijft dat tot aan zijn overlijden in 1842. Na verkoop van het landgoed door de erfgenamen Linsen, in 1849 wordt Baron van den Bogaerde van Terbrugge, gouverneur van Noord-Brabant, Heer van Heeswijk en Dinther de nieuwe eigenaar van De Berkt.

Franciscus de Laat uit Heesch wordt in 1901 pachter van het landhuis met de direct aangrenzende percelen rondom het huis.

Als pachtopvolger wordt Petrus de Laat in 1966 eigenaar van het landhuis met bijbehorende pachtgrond, als de erfgenamen van Kasteel Heeswijk het gehele landgoed verkopen aan de pachters van de boerderijen en de pachters van diverse losse percelen landbouwgrond.

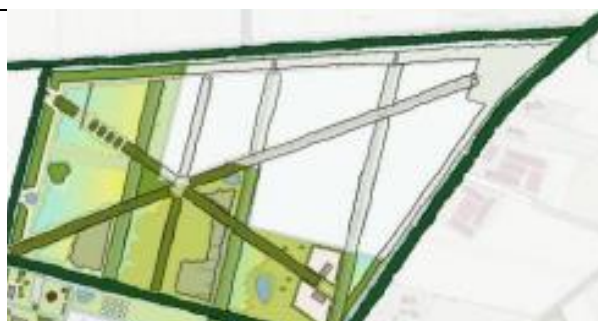
In 1998 hebben wij het eigendom binnen de familie overgenomen en bewonen het landhuis. Wij hebben een nieuw landgoed 'De Berkt' gevormd en hebben daarop vanaf 1995 de NSW-status verkregen.

Na 2000 zijn er verschillende landbouwgronden in agrarisch natuurbeheer geweest.

Vanaf 2019 zijn enkele van deze percelen via het GOB definitief omgevormd naar nieuwe natuur en met aankoop van aangrenzende landbouwgrond is het aandeel aan nieuwe natuur nu 8,2 ha.

Sterrenbos uit 1800

Hestelplan structuur sterrenbos 2019

Via het bestemmingsplan wordt er nog 4,3 ha landbouwgrond omgevormd naar nieuwe natuur tot een totaal van 12,5 hectare.

Buiten het NNB zijn van SBB in 2019 een aantal lijnvormige percelen Houtwal- en houtsingels overgenomen, totaal 4,5 ha. Deze percelen liggen ten westen van het plangebied en grenzen aan de noordkant aan het eind van de Kasteellaan.

Het natuurareaal in Landgoed De Berkt bedraagt in totaal 17 hectare.

In het kader van het bestemmingsplan is een nieuw landschapsplan gemaakt door Kruit-Kok, landschapsarchitecten, uitgangspunt voor de herinrichting het landgoed.

Dit Kwaliteitshandboek gecertificeerd natuurbeheer in het landelijk en Provinciaal Subsidiestelsel Natuur en Landschap, en de jaarlijkse verantwoording, vormen samen het beleid voor beheer van de natuur op het landgoed.

Anno 2023: Fysiek zichtbaar structuurherstel van cultuurhistorie op het landgoed.

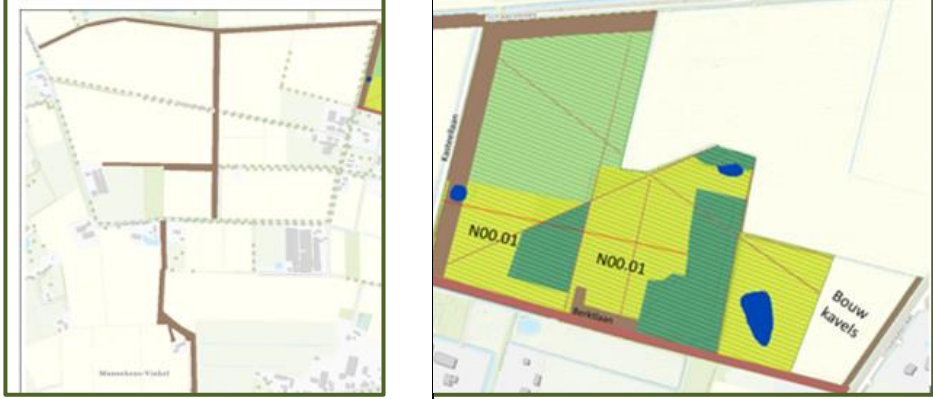
Waardevol Cultuurhistorisch Complex.

Ons landgoed is door de provincie aangewezen als Waardevol Cultuurhistorisch Complex 'Landgoed De Berkt'.

Frans de Laat.

2. Natuur- en Landschapsbeheertypen

In het Natuurbeheerplan van de provincie, 2019 – 2022, zijn voor het eerst onze percelen van de nieuwe natuuraanleg in een voormalig sterrenbos in de NBPK opgenomen en zijn de volgende beheertypen vastgesteld:

		
	Natuurdoeltype	
	N10.02 Vochtig hooiland	
	N12.02 Kruiden- en faunarijkgasland	
	N15.02 Dennen-, eiken-, en beukenbos	
	L01.01 Poel en kleine historische wateren	
	L01.02 Houtwal rondom grasland	
	L01.07 Laan	

Wijst.

Dit is een zeldzaam (uniek) geohydrologisch verschijnsel waarbij ijzerrijk grondwater langs diepe breuken in de ondergrond naar het oppervlak gestuwd wordt, om daar na een veelal langdurig ondergronds verblijf in sloten en greppels of tot in het maaiveld uit te treden.

Berkt in Heesch is omgeven door wijst gronden, met verwijzing in de naam naar het wijstverschijnsel, Hoge- en lage wijst en de wijstbuunders.

Er loopt een aftakking van de Peelbreukrand vanuit het Anna bos in Uden westelijk, door het oude landgoed. In de sloten op landgoed De Berkt zien we ook het optreden van het wijstverschijnsel. Door een geohydrologisch onderzoek met aanvullend hydrologische maatregelen heeft het GOB een wijstherstel subsidie toegekend voor de nieuwe natuurontwikkeling op het landgoed in het gedeelte Vochtig hooiland.

Natuurontwikkeling.

Inventarisaties via monitoring zullen komende jaren vaststellen of via het beheer het gewenste natuurdoeltype in stand wordt gehouden.

IVN-natuurgidsen, en gidsen in opleiding en flora- en fauna werkgroep leden hebben sinds 2008 inventarisatielijsten opgesteld voor onze bossen, graslanden en poelen.

2.1 Beheertype: Vochtig hooiland: N10.02

Beheereenheden: 18372
Oppervlakte: 2,84372 ha.

ttreden van ijzerrijk kwelwater meteen al bij het afgraven van de natuurvriendelijke oever

Huidige situatie

Na het afgraven van de teelaarde in 2019 en de erg droge perioden in 2020 en 2021 zien we vroeg in het voorjaar van 2022 de ontwikkeling van diverse kruiden weer opkomen.

Referentiemateriaal uit het natuurgebied van Henny en Nel Brinkhof van de Bergh, hier uitgestrooid met gewaardeerde hulp van het Team Brinkhof, in maart 2022.

Ook in 2022 waren er weer droge perioden., pas later in het najaar komt er weer meer regen op het land.

Het perceel is volop in ontwikkeling
Het perceel is omgeven door nieuwe houtwallen, natuurvriendelijke oevers en doorsneden door herstel van lanen uit de oorspronkelijke landschapsstructuur

van het vroegere sterrenbos. Hoogte variatie in het perceel is aanwezig door plaatselijk diepere afgegraven gedeelten.

Beheerdoelen

Na de zomer van 2022 heeft het waterschap een nieuwe kantelstuw geplaatst in de Vinkseloep aan de noordkant van de zandweg langs het perceel. Doelstelling minder afwatering van grondwater uit het perceel naar de vrij diepe waterloop van het waterschap door een hoger peil.

Aanleg nieuwe kantelstuw voorkomt afwatering van grondwater in de Vinkelse Loop.

Het vochtig hooiland ontwikkelen tot een soortenrijke vegetatie in een gevarieerd, bio divers landschap, flora en fauna. Kansrijk om ook een wijst flora te laten ontwikkelen.

Beheermaatregelen

Het perceel wordt een tot twee keer per jaar gemaaid om verruiging en struweelvorming tegen te gaan.

Volgen van de natuurontwikkeling

Zelf volgen wij de natuurontwikkeling en worden daarin ondersteund door leden van IVN-werkgroepen voor planten, vlinders, roofvogels en incidenteel door andere gekwalificeerde personen.

We nemen de inventarisaties op in de administratie.

De waarneming en Inventarisaties uit meerdere bronnen via monitoring en audits zullen komende jaren vaststellen of via het beheer het gewenste natuurdoeltype in stand wordt gehouden.

2.2 Beheertype: Kruiden- en faunarijk grasland: N12.02.

Beheereenheden:	18388
Oppervlakte:	2,47069 ha

Huidige situatie

Van de 2 bestaande percelen is de kwaliteit na enkele jaren zonder bemesting, in aanloop naar de functieverandering, alweer zeer kruidenrijk geworden. Eerder is het perceel 12 jaar in Agrarisch Natuurbeheer geweest als Kruidenrijk grasland. Daarna enkele jaren weer in reguliere landbouw, maar zonder intensieve bemesting. De verdere ontwikkeling zet zich nu weer door.

De sloot aan de westzijde van het eerste perceel is afgegraven tot een natuurvriendelijke oever met daarin een rietkraag aan de buitenzijde van het perceel en rijkere flora in het flauwe oplopende talud tot aan het maaiveld. In deze sloot huizen groen kikkers en padden. Het grasland zelf is zich aan het ontwikkelen, maar uiteraard in een beginstadium.

Op beide percelen is een dassenburcht, in een hoek van het grasland, met aan twee zijden langs een bosrand. De eerste burcht waar de dassen zich het eerst gevestigd hebben is inmiddels verlaten, maar word soms nog wel belopen. De familie is verhuisd naar het weiland dat tussen de twee bospercelen is gelegen. Dit is een kraamburcht, en wordt door Annemarie van Diepenbeek, van Dassenwerkgroep Brabant een van de mooiste van de Maashorst genoemd.

Het derde perceel is een gedeelte op de voormalige maisakker, langs de Vinkelse straat is na het inzaaien in 2019 nog erg pril in de ontwikkeling tot kruidenrijk grasland. Meer kruiden zijn al wel zichtbaar, maar het is een beginstadium.

Beheerdoelen

Het doel is van deze weilanden is vooral gericht op kwaliteitsverbetering voor de dassen. Daar is op het beheer op advies van de Dassenwerkgroep op gebaseerd. Een beheer op een vol en rijk bloeiend grasland, met laat in het jaar maaien is volgen een notitie van Das en Boom de doodsteek voor de dassen. In een terrein met lang en ruig gras valt voor de dassen moeilijk te foerageren, moeilijker toegankelijk, en bewegende stengels wordt waargenomen door de regenwormen en zorgt ervoor dat zij zich dieper terugtrekken in de grond.

Met dit beheer zijn er in het grasland soorten te vinden als margriet, paardenbloemen, weegbree, ereprijs en veel reukgras. In de aangelegde natuurvriendelijke vinden we al de eerste pinksterbloemen.

Beheermaatregelen/kwaliteitsverbetering voor dassen

Geschikt beheer voor de dassen bestaat op deze percelen uit een gevarieerd, wisselend over de percelen beheer van maaien en extensief beweiden. Beweiden zorgt voor meer structuur. Roulerend over de percelen wordt er aanvullend bemest met gecomposteerde stalmest, om de regenwormen populatie op peil te houden. Er bevinden zich veel molshopen op onze graslanden, die ondanks dat mollen ook op regenwormen jagen, geen bedreiging vormen voor de dassen. Extensief beweiding vindt nog plaats met schapen, maar indien nog mogelijk vanwege de stikstof druk, wordt er overgeschakeld op jongvee.

Volgen van de natuurontwikkeling

Inventarisaties via monitoring en audits zullen komende jaren vaststellen of via het beheer het gewenste natuurdoeltype in stand wordt gehouden.
We letten daarbij op de dassen.

2.3 Beheertype Dennen- eiken- en beukenbos: N15.02.

(In 2022 nog getypeerd als Vochtig bos met productie)

Beheereenheden: 198, 432, 433.

Oppervlakte: 1,73237 ha

Huidige situatie

Het sterrenbos, in aanleg gevestigd op rabatten vanwege het natte gebied voor de teelt van hakhout. In de tijd dat het landgoed tot het eigendom van Kasteel Heeswijk, begin 1900, zijn de hakhoutpercelen omgevormd en ingeplant met Grove den voor de winning van het zogenaamde mijnhout.

De gronden zijn eigenlijk te nat voor een dennenbos en er is zo ver we weten nooit uit geoogst, de behoefte aan mijnhout was al weggevallen voor de bomen oogstrijp waren.

Over het algemeen is de kwaliteit van het dennenbos slecht. Door de jaren heen zijn al veel bomen langzaam aan het scheefzakken en al omgegaan door de hoge grondwaterstand.

Op plekken waar voldoende licht aanwezig was zijn vooral ruwe berken, lijsterbes en vuilboom opgekomen, maar ook veel zomereiken. De laatste jaren zien we de opkomst van Hulst, waarvan de zaden door vogels uit de besdragende bomen in de tuin bij het landhuis in het bos zijn verspreid.

Veel van de berken, inmiddels oud en zwaar raken aan het eind van hun beste groeiperiode. In de zware storm in januari 2018 zijn er veel door windworp omgegaan.

Andere soorten in het bos: zwarte vlier, trosvlier Europese vogelkers, lijsterbes, hazelaar, vuilboom en krentenboom. De reeën hadden een gedeelte van het bos in gebruik als territorium, maar die zien we nog een enkele keer, de keerzijde van meer wandelaars en in het gebied. Van de onder begroeiing in het bos zijn vooral brede stekelvarens goed vertegenwoordigt, maar ook wijfjesvaren en mannetjesvaren, braam en pijpenstrootje.

Langs de buitenranden staan nog koningsvarens aan de slootranden van het oude rabatten systeem.

Het bos heeft een scherpe overgang van hoge bomen naar het kruidenrijk grasland. De diversiteit van het bossysteem gaan we hier vergroten door omvorming naar meer mantel en zoom vegetaties aan de boszijde.

In de grasrandzone staan meer verschillende grassoorten met o.a. sint-Janskruid, knoopkruid, margrietten, hondsdrif, peen, akkerdistel, akkerhoornbloem, gewone koekoeksbloem, gewone ereprijs, rolklaver. Tot nu toe zijn er de volgende zoogdieren waargenomen: vos, ree, das, egel, eekhoorn en verschillende muizensoorten. Voorkomende bosvogels: vogels: merel, lijster, roodborst, putter, staartmees, bosrietzanger, zwartkop, houtduif, tjiftjaf, vink en goudvink.

De dassen hebben zich waarschijnlijk gevestigd in 2003. Eerst waarneembaar via graafsporen in het westelijk bosperceel, later in het natte najaar zijn ze verhuisd naar een zandophoping van de uitgegraven poelen in de hoek van bosrand met het kruidenrijk grasland.

beide trosvlier op de burcht

aanuit de Dassenwerkgroep
rabant is de afgelopen jaren een
nkele keren de burcht
eïnvatariseerd. De laatste keer
as dat door Annemarie van
epenbeek en Pieter van
reughel, Annemarie vindt de
urcht een van de mooiste van de
aashorst.

De Berkt, Exceldoc. Annemarie van Diepenbeek Dassen WG Brabant 2015

Datum	Gebiedsnaam	Plaats	Naam burcht	X-coörd	Y-coörd	Match	Kaart	Status	Eigenaar	Bew	Half be	Orbe	Regen	Zonig	Sneeu	Laatste regen	Aantal pij	Belopen	Graafsp	Sleepsp	Jongen	Opmerkingen
19-12-15	de Berkt	Heesch	de Berkt-out	162.75	414.30	*	20NB-O	?		X						Eergisteren	10	3	-	-		Nu bij burcht van nieuwe locatie De Berkt-terp (sinds ca. 4 jaar). Zie alsoor
19-12-15	de Berkt	Heesch	de Berkt-terp (nw. Loc.)	162.88	414.27			1		X						Eergisteren	43	33	++	++		Volgs. eig. terrein (basteel) Frans de Laat (pers. med.) wonen dassen sinds 3-4 jaar terp westzijde oostelijk bosje. Hier is terp opgeworpen van zand uitgraving poel. Zie actieve burcht, de actieve knut en vanaaf. Bonte burcht uit heel omgeving.
2016																						
15-09-16	de Berkt-out	Heesch	de Berkt-out	162.75	414.30	*	20NB-O	?		X												GEPASEERD, GEZIEN MAAR GEEN PUPEN GETELD. Burcht ziet er ACT
15-09-16	de Berkt-nieuw (groot)	Heesch	de Berkt-terp (nw. Loc.)	162.88	414.27			1		X												GEPASEERD, GEZIEN MAAR GEEN PUPEN GETELD. Burcht ziet er ACT

Beheerdoelen

In het landschapsplan voor het landgoed is de omvorming naar een structuurrijker bos opgenomen. De provincie heeft het natuurdoeltype in 2022 aangepast naar N15.12.02. Wij gaan komende jaren inzetten op het beheer voor dit natuurdoeltype. Op open plekken worden dan naast beuken ook andere loofboomsoorten aangeplant.

Beheermaatregelen

Werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode van 15 september tot 15 maart. De oostelijke rand wordt in 2023 omgevormd tot Laan, overeenkomstig het landschapsplan.

Volgen van de natuurontwikkeling

Inventarisaties via monitoring en audits zullen komende jaren vaststellen of via het beheer het gewenste natuurdoeltype in stand wordt gehouden. We letten op de vitaliteit van het bos en het ontstaan van meer variatie

IVN-natuurguiden, guiden in opleiding en flora- en fauna werkgroep leden hebben sinds 2008 inventarisatielijsten opgesteld onze bossen, graslanden en poelen.

2.4 Beheertype: Poel en klein historisch water: L01.01

Beheereenheden: 17252, 18358, 18394.
Aantal: 3 stuks

Huidige situatie

In het kruiden- en faunarijk grasland liggen 4 poelen. De poelen liggen in het lagere gedeelte van de kruiden- en faunarijke graslanden en zijn uit gerasterd van begrazing.

Beheerdoelen

In stand houden van de openheid van de poelen, die door sterke rietgroei vanwege grondwaterkwel, bedreigd wordt

Beheermaatregelen

Onderhoud van de werkzaamheden wordt uitgevoerd door de eigenaar en een loonwerker indien grote materieel nodig is om op te schonen om verlanding of te veel dichtgroeien te voorkomen door de sterke rietgroei vanwege genoemde grondwaterkwel.

In 2019 zijn alle de poelen vrijgemaakt van opgekomen jonge bomen en zijn de poelen uitgebaggerd.

Jaarlijks wordt in de nazomer/herfst een overmaat aan plantengroei weggehaald en na een paar dagen, afgevoerd zodat aanwezige oever- en waterdiertjes uit de vegetatie kunnen kruipen. Ter

bevordering van het leven in de poel wordt in iedere poel een eikenstam vanuit het water tot op de oever neergelegd.

Voor in de wintermaanden blijft voldoende (> 20%) korte en langere vegetatie overstaan als toevluchtsoord voor amfibieën en insecten voor schuilplaatsen, om in te verblijven en zich later te kunnen verpoppen.

Bomen rondom de poelen zullen waar mogelijk verwijderd worden of als hakhout beheerd gaan worden. Struiken aan de noordzijde blijven als opwarmplek en beschutting gespaard.

Volgen van de natuurontwikkeling

We letten erop dat de poelen open blijven

2.5 Beheertype: Houtwal en houtsingel L01.02

Beheereenheden: 1575, 1576, 1577, 1578, 1581, 1582, 11170, 18391.

Oppervlakte: 1,73237 + 4,488219 ha.

Huidige situatie

Nieuwe Houtwallen liggen in het nieuwe natuurgebied langs de Kasteellaan, de Schaapssteeg en de Vinkelse straat. De nieuwe houtwallen zijn in het najaar van 2019 aangeplant en hebben de droge perioden van 2020 en 2021 en 2022 goed doorstaan, met alleen in het zuidelijk deel enig uitval door droogte.

ieuwe houtwallen naar analogie van de structuur van het oude sterrenbos staande houtwallen

Inrichtingsplan landschapselementen in het r					
Landschaps element	A an tal	Inheemse Soort		Biotoop	Hoog te m.
Knotbomen rij		Schietwilg, Katwilg			
Hoogstamfruitbomen		Gevarieerd, brabantse soorten			
Houtwal		Inheemse soorten			
		Fladder iep	Ulmus laevis	vochtig	35
		Haagbeuk	Carpinus betulus	vochtig	25
		Ruwe berk	Betula pendula	mv-droog	30
		Els	Salix alba	nat-vochtig	20
		Wintereik	Quercus petraea	mv-droog	35
		Zoete kers	Prunus avium	mv-droog	20
		Eensteilige	Crataegus monogyna	vochtig	10
		Gelderse roos	Viburnum opulus	vochtig	8
		Vuilboom	Spork		8
		Lijsterbes			8
		hazelaar	Corylus avellana	vochtig	6
		Gewone vogelkers	prunus padus	vochtig	
		Heggenroos	Rosa corymbifera		
		Hondsroos	Rosa canina	vochtig	
		Tros vlier	Sambucus racemosa	vochtig	
		Wilde roos,		vochtig	
		Haagbeuk	Carpinus betulus	vochtig	
		hazelaar	Corylus avellana	vochtig	
			Prunus padus		4
		Zachte berk	Betula pubescens	vochtig	
		Ruwe berk			
		Rode koernoelje	Cornus sanguinea	vochtig	3
		Sporkehout	Rhamnus frangula	vochtig	
		Viltroos	Rosa tomentosa	mv	
		Wilde gagel	Myrica gale	vochtig	
		Wilde liguster	Ligustrum vulgare	vochtig	

Aansluitend op het landgoed, aan het eind van de Kasteellaan, ligt de bestaande houtwallen structuur, die op basis van het landschapsplan van de ruilverkaveling Midden-Maasland in de 70er zijn aangelegd door aanplant op vervallen landweggetjes van het voormalige landgoed.

De percelen zijn daarbij overgegaan naar Staats Bos Beheer.

In 2020 heeft het landgoed de houtwallen overgenomen van SBB.

In een van de houtsingels van SBB komen nog enkele oude knotbomen voor.

Deze oudere houtwallen bieden 's-Nachts bescherming aan een klein groepje reeën die zich nog regelmatig laten zien in dit rustigere deel van het oude landgoed.

Mooie nieuwe uitloop in 2021 van knotwilgen in de houtwallen-structuur.²

Deze hadden erg achterstallig onderhoud.

In het najaar van 2020 zijn als eerste de zware stammen op deze bomen afgezet om te voorkomen dat de bomen uit zouden scheuren door stormweer.

Beheermaatregelen

De nieuwe houtwallen ontwikkelen zich heel goed,

De bestaande houtwallen vragen de komende jaren nog veel onderhoud, dat perceelsgewijs plaatsvindt. Deze houtwallen van SBB zijn enkele jaren voor de overname nog gedeeltelijk afgezet. Periodiek beheer is gefaseerd over de verschillende percelen. Overstaanders en monumentale bomen blijven gespaard.

Een hoge houtwal is ca 10 jaar geleden afgezet, waarbij enkele overstaanders zijn blijven staan

Volgen van de natuurontwikkeling

We letten op de vitaliteit van de overstaanders en de aaneengeslotenheid van de houtwal.

2.6 Beheertype: Laan L01.07

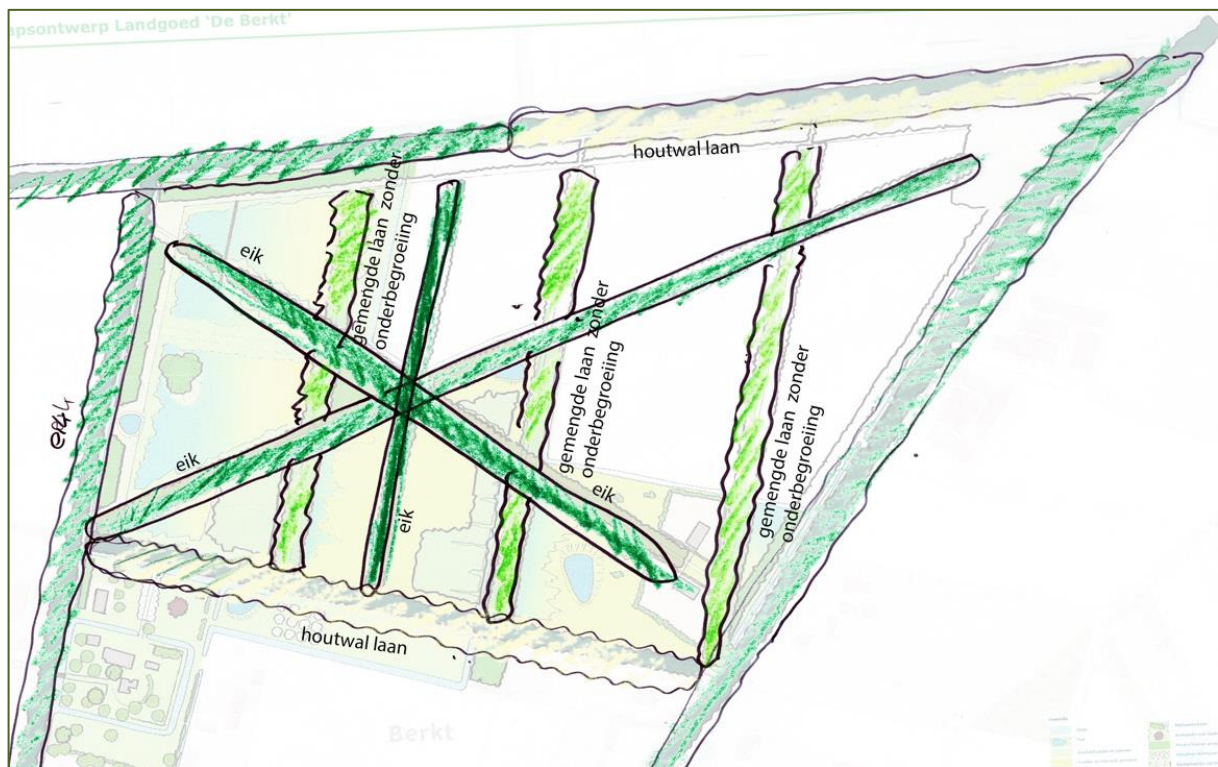
Beheereenheden: 1817, 18398

Lengte: 505,32 + 853,86 m.

Huidige situatie

De bestaande laan van 505 m stamt al uit het begin 1800 als onderdeel van de oorspronkelijke aanleg van het landgoed en bestaat gedeeltelijk uit oude zomereiken en een gedeelte uit jonge zomereiken. In de laan heeft IVN in de loop van vorig jaar een viertal vleermuiskasten in de oude zomereiken opgehangen.

De ondergroei van de oude laan bestaat uit kamperfoelie, bergvlier, lijsterbes, braam, wilde kers en krentenboom. Door tussengroei van jonge opslag van berken en eiken heeft de laan deels het karakter van een houtwal, of volgens een nieuwe typering van de landschapsarchitect het karakter **Houtwal-laan**.

De lanen in het nieuwe natuurgebied zijn in 2019 aangelegd op een iets verhoogt grond lichaam van ca 50 cm in het midden van de laan. De jonge laanbomen hebben wel van de droge zomers last gehad en er is uitval ontstaan. Vanwege de herplant is er overleg met de beleidsmedewerkster van de gemeente gevoerd, die o.a. meer diversiteit in het gemeentelijk laanbomen beleid nastreeft. In overleg met de landschapsarchitect is gekozen voor overschakeling naar lindebomen die beter tegen droogte en ook beter tegen een winterse hogere grondwaterstand bestand zijn, Hollandse linde, winterlinde en krimlinde.

Beheermaatregelen

Het belangrijkste doel is de laan in takt houden en zorgen dat de oude bomen geen gevaar opleveren voor wandelaars.

Verder wordt de ondergroei van boomvormers regelmatig gekapt, maar nooit helemaal weggehaald zodat er altijd een schuilroute is voor kleine beesten. Eens in de 4 tot 6 jaar wordt er met een hoogwerker onderhoud gepleegd en worden alle dode takken weggehaald. Af en toe staat er Amerikaanse vogelkers in de laan, dit bestrijden we door uit te trekken, of jaar na jaar af te zagen, in de hoop dat de wortel uitgeput raakt.

Volgen van de natuurontwikkeling

Tijdens onze dagelijkse wandelingen door het lanensysteem houden we op de vitaliteit van de bomen3.

2.7 Beheertype: Hoogstamboomgaard L01.09

Via het bestemmingplan Landgoed De Berkt wordt dit natuurdoeltype toegevoegd.

Beheereenheden: nog n.v.t.
Oppervlakte: 1,75 hectare.

Huidige situatie

Een hoogstamboomgaard is een boomgaard of boomweide met fruitrassen, notenbomen en soms ook tamme kastanjabomen. Hoogstamboomgaarden zijn al bekend uit de middeleeuwen bij kloosters, kastelen en landgoederen/buitenplaatsen.

Ook bij boerderijen komen boomgaarden eeuwen voor en sommige locaties kunnen heel oud zijn.

Uit overlevering werd er gesproken over zeker 400 fruitbomen in de boomgaarden ten noorden en zuiden van het landhuis.

Hoewel de bomen zelf vaak niet ouder dan 100 jaar worden, staan er op het landgoed nog een tweetal perenbomen uit de tijd van de aanleg van het landgoed

	
Juttepeer	Kruideniers peer
Deze bomen hebben geen fruitproductie van betekenis, maar een waardevolle landschappelijke betekenis	

Het landschapsplan voorziet in een herstel van 0,75 ha hoogstamboomgaard.

De ondergrond van de hoogstamboomgaard is wordt een begraasd kruidenrijk grasland.

Beheermaatregelen

Doelstelling van de aanleg van de nieuwe boomgaarden voornamelijk het herstel van een oud cultuurhistorisch landschappelijk beeld dan werkelijke fruitproductie.

De droge jaren leveren een probleem voor dergelijke oude bomen, uit een tijd dat het landgoed zowel zomers als in de winter veel natter was.

De jonge bomen worden voorzien van een boomkorf om beschadiging door graasdieren te voorkomen.

Bemesten en bekalken van de boomgaard is toegestaan.

Bij bemesten van de boomgaard worden de fruitbomen en wortels niet beschadigd;

Snoeiwerkzaamheden kunnen gedurende het gehele jaar worden verricht

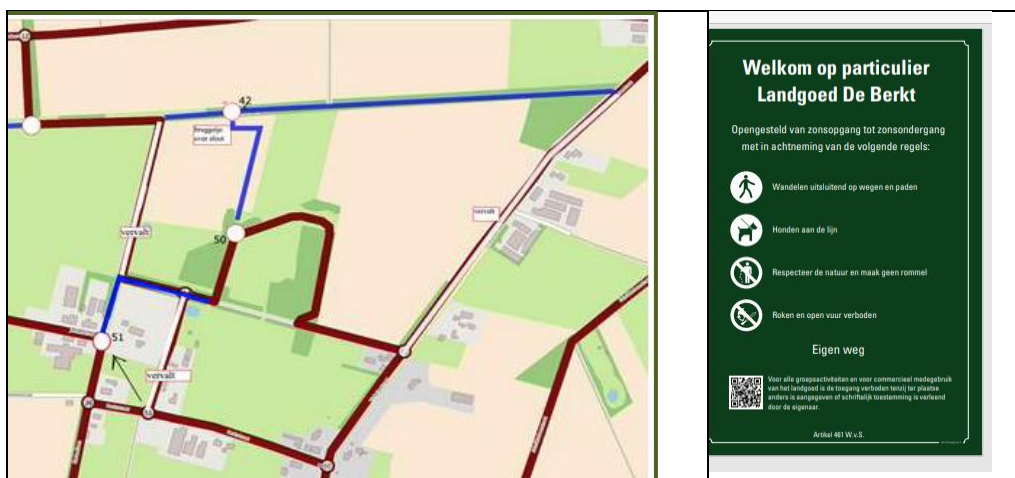
Volgen van de natuurontwikkeling

Tijdens regelmatige beheerwerkzaamheden letten we op een gewenste kruin ontwikkeling en letten we op de vitaliteit van de bomen.

3. Openstelling en toezicht

Ons terrein is opengesteld en het toezicht wordt door onszelf en de provinciale Boa's uitgevoerd. Het primaire dassen foerageergebied en gedeeltelijk ook het secundair foerageergebied wordt afgesloten voor publiek.

Honden aan de lijn is een verplichting in het landgoed.

4. Derde Partijen en eigen kennis(ontwikkeling)

Ons nieuwe landgoed De Berkt ligt binnen de contouren van het oude landgoed De Berkt. Dat is een aaneengesloten agrarisch landschap, met behoud van de resterende groene landschapsstructuur zoals die voor de ruilverkaveling Midden-Maasland voor het grootste gedeelte nog aanwezig was.

Onze kennisontwikkeling verhogen we jaarlijks door deel te nemen aan verschillende terreinbezoeken die door Part-Ner georganiseerd worden.

Daar ontmoeten we veel deskundigheid van collega natuurbeheerders en deskundigen die Part-Ner inhuurt om informatie te geven over een bepaald beheertype. Elke keer zijn dat leerzame en gezellige bijeenkomsten op mooie plekken natuur.

5. Monitoring/ inventarisaties

De SNL-monitoring wordt uitgevoerd door onszelf en m.b.v. IVN. Af en toe vragen we deskundigen op een bepaald gebied om te helpen.

Elk jaar houden we de ontwikkeling van de plantengroei bij in de beheeradministratie en bijzondere waarnemingen gaan we met ingang van 2023 melden bij Telmee/NDFF, zoals dit ook al door anderen gedaan wordt. Dit past in de manier van monitoren die is afgesproken met de provincie Brabant voor deelnemers van Natuurcollectief Brabant

6. Evaluatie en Verantwoording beheer/ Eigen controle proces

VERKLARING

Ik evalueer mijn beheer en de resultaten van mijn beheer voor mijn jaarlijkse verantwoording. Daarin neem ik mee:

- Eventuele afwijkingen van mijn werkplan
- Eventuele calamiteiten
- Eventuele resultaten uit monitoring en andere inventarisaties.

Tevens geef ik in de verantwoording aan:

- Welke bijeenkomsten ik heb bijgewoond
- Of er een audit heeft plaats gevonden.
- Of er wijzigingen hebben plaatsgevonden

Als bovenstaande leidt tot aanpassingen in mijn beheer worden dit handboek en het werkplan aangepast.

Andere gegevens die van belang voor mijn beheer neem ik op in mijn beheeradministratie.

De gevraagde, volledige beheeradministratie zit in mijn eigen archief en is beschikbaar voor een audit.

Naam: Frans de Laat

7. REVISIES

VERSIE	REDEN VAN WIJZIGING	DATUM
2	Het handboek is geheel nieuw uitgegeven omdat de eerste versie uit 2013 niet voldeed aan de huidige eisen van de Stichting Certificering. Het handboek is nu toegespitst op de natuurdoeltypen die in 2022 voor het eerst zijn opgenomen in de SNL-beschikking. De nummers van de beheereenheden zijn aangepast aan de laatste beschikking van 2022 waarin de nieuwe natuur is opgenomen. De tekst t.o.v. de eerste versie is geactualiseerd.	FEBRUARI 2023
3	Aanpassing in het kader van beheer nieuwe natuur percelen via het bestemmingsplan, m.b.t. provinciale Verordening Ruimte Landgoederen- en Cultuur Historische Waarde regeling in Noord-Brabant.	JUNI 2023